

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/32/2020
Identifikačné číslo spisu: 6112010674
Dátum vydania rozhodnutia: 25.08.2020
Meno a priezvisko: JUDr. František Mozner
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6112010674.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Františka Moznera a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Jany Serbovej v trestnej veci proti obvineným S. D. a spol. pre pokračovací zločin krádeže sčasti dokonanej a sčasti v štádiu pokusu podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. a), b), e) Trestného zákona a iné na neverejnom zasadnutí konanom 25. augusta 2020 v Bratislave o dovolaní obvineného S. D. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 8. novembra 2017, sp. zn. 4To/22/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného S. D. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) z 26. októbra 2015, sp. zn. 4T/66/2012, bol obvinený S. D. uznaný za vinného v bodoch 1) a 5) obžaloby z pokračovacieho zločinu krádeže sčasti dokonanej a sčasti v štádiu pokusu podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. a), b), e) Trestného zákona v spojení s § 138 písm. i) Trestného zákona, ktorý spáchal v jednočinnom súbehu s pokračovacím prečinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, zločinom poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia podľa § 286 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona a s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

- obvinení S. D., S. Š., O. S. a K. X. ako členovia organizovanej skupiny (§ 129 ods. 2 Trestného zákona) spolu s W. Ď. dňa 24. marca 2010 vo večerných hodinách prišli do obce N., kde sa rozdelili tak, že svedok W. Ď. a obvinený K. X. ako tzv. „stojky“ zabezpečovali bezpečnosť a obvinení S. D., S. Š. a O. S. išli k miestu, kde sa nachádzal bankomat, pričom v presnejšie nezistenom čase medzi 01.00 až 02.00 hod. dňa 25. marca 2010, po preskočení brány rodinného domu na R. č. XX a odtrhnutí visiacej zámky na humne, odcudzili tam odložený rebrík, za pomoci ktorého z budovy A. na Námestí SNP v obci Pliešovce najprv odstránili sirénu alarmu, zastriekali objektív bezpečnostnej kamery, poškodili 3 ks obecného osvetlenia v blízkosti objektu, následne mechanicky prerušili telekomunikačné vedenie umiestnené na vonkajšej strane budovy vrátane obecnej káblovej televízie, čím došlo k prerušeniu telekomunikačného spojenia šiestich účastníckych staníc a televíznej stanice, potom pejsrom vypáčili vchodové dvere budovy, ktorými sa dostali ku zadnej strane bankomatu zn. PREMS mod.

P87G106, série XXX XXXX, part. no.: XXX-XXXXXXXX-D., na ktorom rozbrusovačkou rozpílili jeho zadnú časť a tak odcudzili finančnú hotovosť vo výške 61.010,- eur, pričom poškodili a odstránili aj záznamové a zabezpečovacie zariadenie bankomatu, čím spôsobili spoločnosti Prima banka Slovensko, a. s. (Dexia banka Slovensko a. s. do 31. decembra 2011), so sídlom ul. Hodžova č. 11, Žilina, IČO: 31 575 951, škodu krádežou hotovosti vo výške 61.010,- eur, škodu poškodením zariadenia vo výške 2.500,- eur; obci Pliešovce škodu poškodením vchodových dverí vo výške 33,- eur a poškodením 3 ks verejného osvetlenia a káblovej obecnej televízie škodu vo výške 300,- eur; spoločnosti PPRINTEC SLOVAKIA spol. s r. o., so sídlom ul. Šustekova č. 49, Bratislava, IČO: 35 702 044, škodu poškodením bankomatu vo výške 8.182,22 eura; spoločnosti Slovak Telekom a. s., so sídlom ul. Karadžičova č. 10, Bratislava, IČO: 35 763 469, škodu poškodením telekomunikačného vedenia vo výške 588,05 eura a majiteľovi rodinného domu na R. N. H. č. XX, N. A. N., nar. XX. V. XXXX, trvale bytom na ul. J. č. XX, J. - A. H., škodu krádežou rebríka vo výške 39,83 eura a škodu poškodením visiaceho zámku vo výške 4,78 eura,

- obvinení S. D., A. D.J. a S. Ď. ako členovia organizovanej skupiny (§ 129 ods. 2 Trestného zákona), spolu s K. I., W. Ď. a K. J. dňa 23. augusta 2010 vo večerných hodinách prišli k obci Príbovce na 3 motorových vozidlách, kde sa rozdelili tak, že W. Ď. a K. J. spolu s obvineným S. Ď. zabezpečovali ako „stojky“ bezpečnosť a obžalovaní S. D. a A. D. spolu s K. I. išli ku miestu, kde sa nachádzal bankomat, v čase okolo 02.00 hod. dňa 24. augusta 2010 prišli k pohostinstvu č.71-613, kde montážnou penou zastrejali poplašné zariadenie umiestnené na hornom pravom rohu budovy z východnej strany, vylomili vchodové dvere na pohostinstve v oblasti zámku, ako aj visiaci zámok na dverách, vnikli do pohostinstva, kde poškodili skrinky poplášnej signalizácie umiestnené za barovým pultom, ako aj vedľa bankomatu Poštovej banky a. s., následne sa pokúšali vypáčiť bankomat, čo sa im však nepodarilo, nakoľko sa spustila signalizácia a z miesta činu ušli, čím svojím konaním spôsobili škodu na zariadení poškodením poplašného zariadenia vo výške 30,77 eura ku škode T. N., nar. XX. S. XXXX, bytom K., K. S. č. XXXX/X a škodu na bankomate pre spoločnosť First Data Slovakia s. r. o. so sídlom Bratislava ul. Röntgenova č. 1, IČO: 31 372 074, vo výške 6.640,20 eura, pričom v bankomate sa v tom čase nachádzala hotovosť vo výške 13.270,- eur, ktorú sa im nepodarilo odcudzit'.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 212 ods. 4 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, ods. 4, § 37 písm. h), § 41 ods. 1, § 42 ods. 1, § 46 Trestného zákona úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere sedem rokov, na ktorého výkon ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Súčasne podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste v trestnom rozkaze Okresného súdu Čadca z 3. septembra 2014, sp. zn. 3T 83/2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Zároveň podľa § 287 ods.1 Trestného poriadku uložil obvinenému S. D. spolu s obvinenými S. Š., O. S. a K. X. povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť poškodeným: Prima banka Slovensko, a. s. škodu vo výške 63.510,- eur, obci Pliešovce škodu vo výške 333,- eur, PPRINTEC SLOVAKIA spol. s r. o. škodu vo výške 8.182,22 eur a Slovak Telekom a. s. škodu vo výške 588,05 eura

Naproti tomu prvostupňový súd obvineného S. D. podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku oslobodil spod bodov 2), 3) a 4) obžaloby prokurátorky Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 21. júna 2012, sp. zn. XIV Gv 16/11, právne kvalifikovaných v bode 2) ako zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. a) Trestného zákona, v bode 3) ako zločin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona, prečin poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia podľa § 286 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Trestného zákona a v bode 4) ako prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) Trestného zákona a prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 2 písm. a) Trestného zákona.

Uvedený rozsudok okresného súdu napadli prokurátor a obvinený S. D. (spolu s ďalšími obvinenými) odvolaniami, ktoré Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 8. novembra 2017, sp. zn. 4To/22/2016, podľa § 319 Trestného poriadku zamietol ako nedôvodné.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu, ktoré bolo obvinenému S. D. doručené 21. marca 2018 a jeho obhajcovi 17. januára 2018, podal obvinený prostredníctvom pre dovolacie konanie zvoleného obhajcu 17. mája 2018 dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), g), h), i) Trestného poriadku.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku obvinený v rámci dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) Trestného poriadku [nesprávne označených ako § 372 ods. 1 písm. c), g) Trestného poriadku, pozn.] namietal nezákonnosť čítania výpovede obvineného K. X. z prípravného konania, a to z 10. novembra 2011, keďže predmetný výsluch bol vykonaný bez toho, aby o ňom obhajcovia boli upovedomení. Prvostupňový súd považoval túto námietku za neopodstatnenú, keďže podľa jeho názoru práva obvinených nemohli byť týmto postupom dotknuté z dôvodu, že obhajoba mala možnosť na hlavnom pojednávaní vypočuť tohto svedka a klásť mu otázky. S uvedeným názorom prvostupňového súdu však obvinený nesúhlasí, pričom v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 19. novembra 2012, sp. zn. 2 Tdo V 16/2011, uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 4/2013, v zmysle ktorého „obvinený, resp. jeho obhajca, musí mať vždy reálnu možnosť uplatniť právo na obhajobu a je len na ňom, či ho využije. Obvinený tak môže urobiť až potom, ako bol riadne upovedomený o čase a mieste vykonania výsluchu konkrétneho svedka. Iba všeobecné poučenie obvineného a jeho obhajcu o možnosti zúčastniť sa vyšetrovacích úkonov podľa § 213 ods. 1, ods. 3 Tr. por. nemožno považovať za dostatočné, lebo takéto poučenie nezohľadňuje povinnosť policajta, ktorá mu vyplýva z ustanovenia § 213 ods. 3 Tr. por., ani podmienky čítania zápisnice o výpovedi svedka (spoluobvineného), vyplývajúce z § 263 ods. 3, ods. 4 Tr. por. Tieto ustanovenia úzko súvisia a musia byť aplikované v jednote a nie izolovane.“ Obvinený taktiež poukázal na to, že zákonným predpokladom pre prečítanie výpovede obvineného z prípravného konania v zmysle § 258 ods. 4 Trestného poriadku je to, aby bol skorší výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam Trestného poriadku, čo však podľa jeho názoru vo vzťahu k predmetnému výsluchu splnené nebolo, pretože obvinení ani ich obhajcovia o výsluchu neboli upovedomení, z čoho je zrejmé, že výsluch nebol vykonaný zákonným spôsobom. Navyše, právo obhajoby vykonať výsluch obvineného K. X. na hlavnom pojednávaní bolo podstatne znížené z dôvodu, že tento obvinený si na hlavnom pojednávaní nepamätal na predmetný skutok a z tohto dôvodu súd vychádzal len z prečítanej zápisnice o jeho výsluchu z prípravného konania. Týmto postupom došlo podľa obvineného k porušeniu princípu rovnosti zbraní, ktorý je súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, keďže výsluch obvineného X. reálne vykonávali len orgány činné v trestnom konaní a aj napriek tomu sa stal jedným z usvedčujúcich dôkazov, z ktorých vychádzali konajúce súdy (v tejto súvislosti obvinený poukázal aj na uznesenie najvyššieho súdu z 15. marca 2017, sp. zn. 3 Tdo 82/2016). Zároveň, v zmysle rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 26/2013, uverejneného v Zbierke pod č. 89/2014, mal prokurátor po tom, ako obvinený X. vyhlásil, že si nepamätá skutkové okolnosti prípadu, tohto obvineného opätovne vyzvať na súvislú výpoveď, pričom ak tak nekonal, mala tak podľa dovolateľa postupovať predsedníčka senátu.

Ďalším dôvodom zakladajúcim nezákonnosť prečítanej výpovede obvineného X. je podľa obvineného aj to, že jemu, ani ostatným spoluobvineným nebolo postupom podľa § 271 ods. 1 Trestného poriadku umožnené vyjadriť sa k tomuto dôkazu, čím došlo zásadným spôsobom k porušeniu práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ako aj k tomu, že prvostupňový súd založil svoje rozhodnutie na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom, čo napĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Za nezákonné dôkazy považuje dovolateľ aj dôkazy získané z (podľa neho nezákonne) uskutočnených domových prehliadok, pričom poukázal najmä na domovú prehliadku vykonanú u seba ako aj u ďalších obvinených a zdôraznil, že zápisnice z domových prehliadok, ako aj podnety na ich vydanie boli prečítané na hlavnom pojednávaní 30. apríla 2014, avšak na tomto hlavnom pojednávaní neboli prečítané návrhy prokurátora na vydanie príkazu na domové prehliadky (pričom na uvedenom podľa obvineného nič nemení ani to, že na hlavnom pojednávaní boli oboznámené podnety vyšetrovateľa na vydanie návrhu na vykonanie domových prehliadok, keďže podnet vyšetrovateľa je potrebné odlišiť od návrhu

prokurátora), a v tejto súvislosti dal do pozornosti uznesenie najvyššieho súdu z 25. júna 2013, sp. zn. 4 To 3/2012. Obvinený tiež namietal, že príkazy na domové prehliadky nie sú v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, keďže sudca pre prípravné konanie sa v rámci nich vôbec nezaoberal tým, či existovali aj iné, miernejšie prostriedky zásahu do práva na súkromie (poukazuje pritom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012, sp. zn. I. ÚS 114/2012, ako aj na uznesenie najvyššieho súdu z 29. apríla 2015, sp. zn. 4 To 10/2013). Z uvedeného je podľa obvineného zrejmé, že nakoľko príkazy na domové prehliadky nezohľadňujú ústavný princíp proporcionality, domové prehliadky vykonané na základe takýchto príkazov sú nezákonné, čím je daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Obhajoba na hlavnom pojednávaní taktiež namietala nedostatok súhlasu s prehliadkou osobného motorového vozidla obvineného S. Š., na čo prokurátorka reagovala tým spôsobom, že na hlavnom pojednávaní 4. decembra 2013 predložila písomný záznam z 25. mája 2011 ohľadom preukázania súhlasu na prehliadku, pričom tento záznam prvostupňový súd založil do spisu (na č. l. 3275 spisu). Uvedený záznam však nebol oboznámený ako listinný dôkaz na hlavnom pojednávaní podľa § 269 Trestného poriadku a z tohto dôvodu nebolo obvineným umožnené postupom podľa § 271 ods. 1 Trestného poriadku vyjadriť sa k tomuto dôkazu. Obvinený zároveň nesúhlasí s tvrdením prvostupňového súdu, že súhlas prokurátora nemusí byť odôvodnený, keďže podľa jeho názoru by bolo v rozpore s logikou veci, ako aj cieľom sledovaným zákonodarcom, ak by súd musel spĺňať väčšie nároky pri zasahovaní do práva jednotlivcov než hierarchicky nižšie postavený orgán, ktorým je prokurátor. Na základe uvedeného považuje obvinený aj dôkazy získané z tejto prehliadky za nezákonné.

Vo vzťahu k príkazu na prehliadku motorového vozidla Audi A8, ktorého užívateľom bol dovolateľ, doplnil, že uvedený príkaz mu nebol doručený zákonným spôsobom, čo je zrejmé z doručky, ktorá neobsahuje dátum doručenia.

Za nezákonne získané dôkazy považuje obvinený aj dôkazy získané z rekognícií oboznámených na hlavnom pojednávaní 30. apríla 2014, a to z dôvodu, že vykonané rekognície nemajú žiaden dôkazný význam, pretože stotožňujúce osoby najprv nepopísali vzhľad podozrivej osoby, táto im bola priamo ukázaná, z čoho je podľa obvineného zrejmé, že uvedené rekognície nemôžu slúžiť ako podklad pre uznanie jeho viny. Rovnako tak obvinený namietal aj zákonnosť získaných previerok výpovedí, keďže o niektorých z nich neboli upovedomení obhajcovia, ktorí sa na nich následne nemohli zúčastniť, čo z nich s poukazom na § 213 ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku robí nezákonne získané dôkazy.

Obvinený v podanom dovolaní osobitne namietal nezákonnosť výsluchov tzv. spolupracujúcich svedkov W. Ď. a K. J.E., pričom v tejto súvislosti poukazuje na to, že zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 21. novembra 2012 je zrejmé, že v rámci odstraňovania rozporov bola prečítaná zápisnica o výsluchu svedka W. Ď. z prípravného konania, hoci tento výsluch nebol vykonaný zákonným spôsobom, keďže pred začiatkom výsluchu v prípravnom konaní nebol v zmysle § 132 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku zisťovaný pomer svedka k veci alebo k stranám konania. Taktiež na hlavnom pojednávaní 21. novembra 2012 nebol pred začiatkom výpovede zisťovaný pomer svedka k ostatným obvineným a poškodeným ako stranám trestného konania, čo podľa obvineného robí túto výpoveď svedka nezákonnou. Rovnako tak aj vo vzťahu k svedkovi K. J. obvinený poukázal na to, že na hlavnom pojednávaní boli prečítané zápisnice o výsluchu tohto svedka z prípravného konania, hoci v prípravnom konaní nebol zisťovaný pomer svedka k obvineným a ostatným procesným stranám (tento pomer bol zisťovaný len pri výsluchu svedka K. J. na hlavnom pojednávaní pričom svedok v tejto súvislosti uviedol, že v bližšom vzťahu s obvinenými nie je a vie čo je predmetom konania).

Zásadné porušenie svojho práva na obhajobu vidí obvinený aj v tom, že na hlavnom pojednávaní navrhol znalecké skúmanie psychického stavu svedka W. Ď. za účelom posúdenia vierohodnosti tohto svedka, čomu však prvostupňový súd nevyhovel. V tejto súvislosti tiež zdôraznil, že len z výpovede tohto svedka bolo možné vyvodiť jeho účasť na skutkoch pod bodom 1) a 5) obžaloby, pričom bez súčinnosti súdu nemohol znalecké skúmanie iniciatívne zabezpečiť ani sám obvinený.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku [nesprávne označený ako § 372 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, pozn.] obvinený uviedol, že konajúce súdy v podstate len mechanicky vychádzali zo zákonnej sadzby stanovenej Trestným zákonom, avšak nezohľadnili konkrétne okolnosti týkajúce sa osoby obvineného, predovšetkým neprimeranú dĺžku trestného konania. Obvinený je zároveň toho názoru, že konajúce súdy nemali pri výmere trestu vychádzať z dolnej hranice trestnej sadzby, pretože táto odporuje čl. 49 ods. 3 Charty základných práv Európskej únie, pričom v tejto súvislosti poukázal na prejudiciálnu otázku predloženú Okresným súdom Bratislava II, ktorá sa na Súdnom dvore vedie pod sp. zn. C-510/2017 s tým, že nakoľko táto vec nie je doposiaľ právoplatne skončená a bude mať vplyv aj na predmetnú trestnú vec, obvinený navrhol prerušiť dovolacie konanie za účelom predloženia obdobnej predbežnej otázky Súdnemu dvoru a podania návrhu na spojenie vecí podľa čl. 54 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [nesprávne označený ako § 372 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pozn.] je v predmetnej veci podľa obvineného naplnený nesprávnym právnym posúdením skutku ako spáchaného organizovanou skupinou, pretože pojem „spáchaný organizovanou skupinou“ je právnym pojmom, ktorý musí byť uvedený v právnej vete, ale nesmie byť uvedený v tzv. skutkovej vete rozsudku. V tejto súvislosti obvinený poukázal na rozsudok najvyššieho súdu z 26. augusta 2014, sp. zn. 2 Tdo 38/2014, uverejnený v Zbierke pod č. 22/2015, v zmysle ktorého „skutková veta (popis skutku) nie je totožná s právnou vetou a spravidla nepoužíva terminológiu právnej vety (teda terminológiu dotknutého zákonného ustanovenia), aj keď sa niekedy použité výrazy a formulácie skutkovej a právnej vety nevyhnutne prekrývajú (zhodujú). Skutková veta však musí s dostatočnou obsahovou určitosťou vyjadrovať všetky skutkové okolnosti, ktoré sú kvalifikačným momentom použitej právnej kvalifikácie.“ S poukazom na uvedené je obvinený toho názoru, že v prejednávanej veci neobsahuje skutková veta žiadne také skutkové okolnosti, na základe ktorých by bolo možné ustáliť, že skutok bol spáchaný organizovanou skupinou, pretože zo skutkových okolností nevyplýva, že by medzi obvinenými existovala určitá delba úloh ani to, že by sa činnosť skupiny vyznačovala plánovitosťou a koordinovanosťou, ktoré by zvyšovali pravdepodobnosť úspešného spáchania trestného činu tak, ako to predpokladá § 129 ods. 2 Trestného zákona. Obvinený v tejto súvislosti doplnil, že podaná obžaloba obsahovala skutkové okolnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že skutok bol spáchaný organizovanou skupinou, avšak prvostupňový súd ich neprevzal do skutkovej vety odsudzujúceho rozsudku, čo podľa obvineného znamená, že prvostupňový súd nemal tieto okolnosti vykonaným dokazovaním za preukázané, pretože v opačnom prípade by ich v skutkovej vete odsudzujúceho rozsudku obsiahol.

Rovnako tak podľa obvineného zo skutkovej vety rozsudku súdu prvého stupňa nevyplýva ani jeho organizovanie trestnej činnosti (toto vyplýva len z právnej vety rozsudku), pričom doplnil, že podľa jeho názoru je vylúčené, aby bol skutok súčasne kvalifikovaný podľa § 212 ods. 4 písm. b) Trestného zákona aj podľa § 212 ods. 4 písm. e) Trestného zákona.

Obvinený v podanom dovolaní poukazuje aj na nesprávne právne posúdenie skutku podľa § 212 ods. 4 písm. a) Trestného zákona, pretože v skutkovej vete je použitý pojem „škoda“, ktorý je podľa neho pojmom právnym, definovaným ako reálny úbytok na majetku poškodeného, ujma na zisku, ktorý by poškodený získal alebo ujma na iných právach. Keďže bol pojem „škoda“ použitý v skutkovej vete rozsudku bez bližšieho určenia, o aký typ škody ide, nie je na základe neho možné kvalifikovať jeho konanie a on v podstate do dnešného dňa nevie, voči akej škode sa má brániť.

Nesprávna je podľa jeho názoru aj právna kvalifikácia skutku ako prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, pretože zákonným znakom je v tomto prípade spáchanie väčšej škody, t. j. škody presahujúcej čiastku 26.600,- eur, pričom súčet škôd na bankomatových zariadeniach, verejnom osvetlení a pod. túto škodu nedosahuje (dosahuje len škodu 18.324,85 eura).

Rovnako tak podľa obvineného neobstojí ani právna kvalifikácia skutku podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, pretože v právnej vete rozsudku sú uvedené obe alternatívy konania (neoprávnené

vníkol a neoprávnene zotrval) a navyše, pri kvalifikovanej skutkovej podstate tohto trestného činu nie je uvedené, ktorou z foriem závažnejšieho spôsobu konania sa mal obvinený predmetného skutku dopustiť. Obvinený pritom poukázal na rozsudok najvyššieho súdu z 22. októbra 2013, sp. zn. 2 Tdo 49/2013, v zmysle ktorého „ak ustanovenie osobitnej časti Trestného zákona počíta pri popise objektívnej stránky s viacerými možnosťami spáchania trestného činu, v odsudzujúcom rozsudku musí právna veta obsahovať len tú časť citácie dotknutého ustanovenia, ktorá zodpovedá súdom zistenému skutku.“ Na základe uvedeného je obvinený presvedčený o tom, že právna veta rozsudku prvostupňového súdu je formulovaná chaoticky, čo samo osebe napĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a je preto potrebné, aby bolo napadnuté rozhodnutie pre svoju zmätočnosť zrušené.

V podstate z týchto dôvodov obvinený navrhol, aby najvyšší súd rozsudkom vyslovil, že uznesením krajského súdu z 8. novembra 2017, sp. zn. 4To/22/2016, a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v ustanoveniach § 317 ods. 1, § 319, § 2 ods. 1, § 119 ods. 2 Trestného poriadku a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v jeho neprospech. Zároveň navrhol, aby najvyšší súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu, rozsudok okresného súdu z 26. októbra 2015, sp. zn. 4T/66/2012, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa písomným podaním zo 6. júla 2018 vyjadril prokurátor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“), ktorý uviedol, že rozhodnutia okresného súdu aj krajského súdu považuje za zákonné a správne, pričom konajúce súdy náležite vykonali dokazovanie vo vzťahu ku všetkým čiastkovým útokom pokračovacieho trestného činu, na ktorom mal obvinený S. D. účasť, vykonané dôkazy vyhodnotili v súlade s § 2 ods. 12 Trestného poriadku a odôvodnenie napadnutých rozhodnutí je zrozumiteľné a jednoznačné. Z tohto dôvodu sa prokurátor stotožnil s právnym posúdením protiprávneho konania obvineného, ako aj s uloženým trestom, pričom doplnil, že postupom konajúcich súdov nedošlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného, a to ani v prípravnom konaní, ani na hlavnom pojednávaní. Prokurátor sa nestotožnil ani s tvrdením obvineného o neprimeranej dĺžke trestného konania, pričom v tejto súvislosti poukázal na počet obvinených a počet protiprávnych konaní, ktorých sa mali dopustiť. Orgány činné v trestnom konaní ako aj konajúce súdy urobili podľa prokurátora všetko pre urýchlenie ukončenie predmetnej trestnej veci, pričom podľa jeho názoru ani samotné takmer dvojročné väzobné stíhanie obvineného nemôže mať samo osebe vplyv na výšku uloženého trestu (navyše doplnil, že táto doba bude obvinenému započítaná do uloženého trestu odňatia slobody).

Na základe uvedených skutočností prokurátor navrhol, aby najvyšší súd dovolanie obvineného S. D. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

K dovolaniu obvineného S. D. sa písomným podaním z 24. júna 2018 vyjadril aj obvinený S. Ď., ktorý sa vo svojom vyjadrení v plnom rozsahu stotožnil s dovolacími námietkami a uplatnenými dovolacími dôvodmi obvineného S. D., keďže podľa jeho názoru plne zodpovedajú stavu predchádzajúceho konania a postupu orgánov činných v trestnom konaní a súdov.

Najvyšší súd ako súd dovolací uznesením z 27. marca 2019, sp. zn. 2 Tdo 56/2018, dovolanie obvineného S. D. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol. V odôvodnení tohto rozhodnutia uviedol:

„Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné najprv vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Tr. por. vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych chýb. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 57/2007]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por. sa nemožno domáhať

preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Prítom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Zároveň treba uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. [rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012]. Povedané inými slovami, pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia dovolateľom a nie ich označenie podľa § 371 Tr. por.

Uvedeným sa najvyšší súd riadil aj pri posudzovaní dovolacích námietok, ktoré obvinený podradil pod dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a g) Tr. por. Pokiaľ ide o dovolaciu námietku obvineného týkajúcu sa zásadného porušenia jeho práva na obhajobu z dôvodu, že prvostupňový súd nevyhovел jeho návrhu na znalecké skúmanie duševného stavu svedka W. K. za účelom posúdenia jeho vierohodnosti, v súvislosti s ňou je potrebné poukázať na rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 7/2011, v zmysle ktorého „za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. práva podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.“ Zároveň platí, že ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Tr. por.), alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú [§ 274 ods. 1 Tr. por. (pozri uznesenie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 116/2014)].

Návrh na doplnenie dokazovania spočívajúci v pribratí znalca na posúdenie vierohodnosti svedkov Ď. a J. predniesol obhajca dovolateľa na hlavnom pojednávaní 21. októbra 2015 (č. l. 3605 spisu), pričom tento návrh na doplnenie dokazovania bol prvostupňovým súdom podľa § 272 ods. 3 Tr. por. na tomto hlavnom pojednávaní odmietnutý a odmietnutie vykonania dokazovania prvostupňový súd na hlavnom pojednávaní aj odôvodnil (čo je zrejmé zo zvukového záznamu z tohto hlavného pojednávania). Otázkou hodnovernosti svedka W. Ď. sa pritom podrobne zaoberal aj v odôvodnení svojho rozsudku (pozri najmä str. 38 a 39) a s touto otázkou sa vysporiadal aj odvolací súd (pozri str. 19 napadnutého uznesenia).

Na základe uvedeného možno konštatovať, že s návrhom na doplnenie dokazovania sa prvostupňový súd a v nadväznosti na jeho rozhodnutie aj odvolací súd náležite vysporiadali. A ako už bolo uvedené vyššie, len samotné odmietnutie dôkazného návrhu strany, nemôže zakladať naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Treba zároveň zdôrazniť, že ani súčasťou práva na obhajobu, ale ani práva na spravodlivé súdne konanie nie je právo obvineného na rozhodnutie v súlade s jeho návrhom, predstavami alebo očakávaniami.

Vo vzťahu k zvyšným dovolacím námietkam, ktoré obvinený podradil pod dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) Tr. por. a ktoré obsahovo spadajú pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., je nutné skonštatovať nesplnenie podmienky podľa § 371 ods. 4 Tr. por., podľa ktorej

dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. a) až g) Tr. por. možno použiť iba vtedy, ak namietané okolnosti, ktoré boli dovolateľovi známe už v pôvodnom konaní, tento uplatnil najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

Z predloženého spisového materiálu je zrejmé, že nezákonnosť čítania výpovede obvineného K. X. z prípravného konania namietala v priebehu jeho výpovede na hlavnom pojednávaní iba obhajkyňa obvineného K. N., pričom dovolateľ ani jeho obhajca uvedenú skutočnosť nenamietali, a to ani priamo na tomto hlavnom pojednávaní, ani v neskoršom konaní. Splnenie podmienky predchádzajúcej námietky podľa § 371 ods. 4 veta prvá Tr. por. sa pritom posudzuje samostatne u každého obvineného a na konštatovanie jej splnenia je potrebné, aby bola v dovolacom konaní uplatnená okolnosť v skoršom priebehu konania skutočne vytýkaná, t. j. aby bola táto predostretá ako výhrada, a to samotným dovolateľom, nie napríklad iba jeho spoluobvineným či prokurátorom (pozri uznesenie najvyššieho súdu z 25. septembra 2017, sp. zn. 1 Tdo V 15/2016).

Rovnako tak obvinený ani jeho obhajca v priebehu konania nenamietali nezákonnosť vykonaných domových prehliadok [zápisnice o vykonaných domových prehliadkach na č. l. 618 - 790 spisu boli prečítané na hlavnom pojednávaní 30. apríla 2014 (č. l. 3363 spisu), pričom k týmto zápisniciam mal pripomienky iba obvinený N.], ani neoboznámenie príkazov na vykonanie domových prehliadok a v priebehu konania na prvostupňovom súde ani odvolacom súde nenavrholi prečítanie návrhov na vydanie príkazov na vykonanie domových prehliadok, ani nenamietali neprečítanie týchto návrhov. Ani vo vzťahu k neoboznámeniu súhlasu s prehliadkou osobného motorového vozidla, založeného na č. l. 3275 spisu, či vo vzťahu k obvineným uvádzanému nezákonnému doručeniu príkazu na prehliadku jeho motorového vozidla nie je z predloženého spisového materiálu zrejmé, že by obvinený alebo jeho obhajca tieto skutočnosti niekedy v priebehu predchádzajúceho konania namietali. Splnenie podmienky podľa § 371 ods. 4 Tr. por. absentuje aj vo vzťahu k obvineným namietaným nezákonne vykonaným rekogníciám a nezákonne vykonaným previerkam výpovedí, ktoré boli oboznámené na hlavnom pojednávaní 30. apríla 2014 (č. l. 3363 spisu), rovnako tak aj vo vzťahu k obvineným namietaným nezákonne vedeným výsluchom svedkov W. Ď. a K. J. a nezákonne prečítaným výpovediam týchto svedkov z prípravného konania.

Z uvedeného je zrejmé, že vzhľadom na nesplnenie podmienky podľa § 371 ods. 4 Tr. por. nemožno tieto námietky v posudzovanej veci úspešne použiť.

Pokiaľ ide o námietky obvineného, ktoré uplatnil v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por., dáva najvyšší súd do pozornosti, že prejudiciálna otázka vedená na Súdnom dvore pod sp. zn. C-510/2017, predložená Okresným súdom Bratislava II, sa týka výkladu čl. 4 rámcového rozhodnutia 2004/757/SVV, ktorým sa stanovujú minimálne ustanovenia o znakoch skutkových podstát trestných činov a trestov v oblasti nezákonného obchodu s drogami, čl. 4 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii, čl. 82, 83 a 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a čl. 47 a 49 ods. 3 Charty základných práv Európskej únie v kontexte § 172 ods. 3 Tr. zák., ktorý neumožňuje vnútroštátnemu súdu uložiť trest odňatia slobody v rámci spodnej hranice trestnej sadzby v nižšej výmere než 15 rokov. V prejednávanej veci však nebol obvinenému S. D. ukladaný trest v rámci trestnej sadzby uvedenej v § 172 ods. 3 Tr. zák. (pre takto kvalifikovaný trestný čin sa voči nemu ani nevedlo trestné stíhanie), ale v rámci trestnej sadzby podľa § 212 ods. 4 Tr. zák. (trestná sadzba najprisnejšie trestného činu). Dovolateľ ale vo vzťahu k zločinu krádeže podľa § 212 ods. 4 Tr. zák. neoznačil žiadne ustanovenie primárneho práva Európskej únie, s ktorým by mala byť táto vnútroštátna úprava v rozpore, pričom len samotný ním namietaný nesúlاد tohto ustanovenia s čl. 49 ods. 3 Charty základných práv Európskej únie by nezakladal právomoc Súdneho dvora rozhodovať o takto formulovanej a predloženej prejudiciálnej otázke (porovnaj uznesenie Súdneho dvora zo 17. júla 2014, Široká, C-459/13, EU:C:2014:2120, body 14-27). Jeho návrh na prerušenie dovolacieho konania a iniciovanie konania o prejudiciálnej otázke tak nie je vecne opodstatnený.

K obvineným namietanej neprimeranej dĺžke trestného konania a jej nezohľadnení konajúcimi súdmi pri výmere trestu je potrebné uviesť, že neprimeraná dĺžka trestného konania môže odôvodňovať postup

podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 10/2011). Primeranosť dĺžky konania sa vždy posudzuje s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu, pričom súd pri posudzovaní berie do úvahy skutkovú, právnu a procesnú zložitosť prípadu, ako aj správanie štátnych orgánov a účastníkov konania (porovnaj napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Masár proti Slovenskej republike z 3. mája 2012, č. 66882/09, bod 23, vo veci Kemmache proti Francúzsku z 27. novembra 1991, č. 12325/86, 14992/89, bod 60 alebo vo veci Pélissier and Sassi proti Francúzsku z 25. marca 1999, č. 25444/94, bod 67). Zo stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zverejneného v Zbierke pod č. 5/2011 však vyplýva, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Tr. zák. (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006), v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný, lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 Tr. zák. resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 nezakladá žiadny dovolací dôvod.

Z uvedeného je zrejmé, že ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. nie je v predmetnej veci naplnený.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. obvinený namietal nesprávne právne posúdenie skutku ako spáchaného organizovanou skupinou z dôvodu použitia pojmu „spáchaný organizovanou skupinou“ v skutkovej vete rozsudku. K tomu je potrebné uviesť, že obvinený v rámci svojej argumentácie v podanom dovolaní neuviedol, ktoré ustanovenie Trestného zákona, Trestného poriadku alebo iného právneho predpisu by vylučovalo používanie právnych pojmov v skutkovej vete rozsudku, pričom uvedené nevylučuje ani ním uvádzané rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 22/2015, v ktorom sa práve naopak v tejto súvislosti uvádza „skutková veta (popis skutku) nie je totožná s právnou vetou a spravidla nepoužíva terminológiu právnej vety (teda terminológiu dotknutého zákonného ustanovenia), aj keď sa niekedy použité výrazy a formulácie skutkovej a právnej vety nevyhnutne prekrývajú (zhodujú)“. V tejto súvislosti sa žiada dodať, že v skutkovej vete rozsudku prvostupňového súdu je okrem použitia pojmu „spáchaný organizovanou skupinou“ opísané aj konanie organizovanej skupiny, vrátane rozdelenia úloh jednotlivým členom skupiny. Konkrétne W. Ď. a K. J. a obvinení K. X. a S. Ď. boli tzv. „stojky“ a obvinení S. D., S. Š., O. S.Á. a A. D. v skutku popísaným plánovitým a koordinovaným konaním vykonali samotnú krádež, resp. sa o ňu pokúsili. Takáto del'ba úloh nepochybne zvyšuje pravdepodobnosť úspešného spáchania trestného činu (§ 129 ods. 2 Tr. zák.). Preto ani táto dovolacia námietka obvineného nie je dôvodná a nemôže zakladať naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Na druhej strane dovolacia námietka obvineného S. D. týkajúca sa právnej kvalifikácie skutku podľa § 212 ods. 4 písm. e) Tr. por. je dôvodná, keďže v popise skutkov, za ktoré bol dovolateľ odsúdený nie je žiadnym spôsobom vyjadrené, že by ich spáchanie mal zorganizovať práve on. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., pod ktorý namietané nesprávne právne posúdenie skutku podľa § 212 ods. 4 písm. e) Tr. por. obsahovo spadá, však nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného (§ 371 ods. 5 Tr. por.).

Vo vzťahu k dovolacej námietke obvineného týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia skutku ako zločinu krádeže podľa § 212 ods. 4 písm. a) Tr. por. z dôvodu, že v skutkovej vete je použitý pojem „škoda“ bez jeho bližšieho určenia, dovolací súd poukazuje na to, že v popise skutku je jednoznačne vyjadrené, aký druh škody poškodeným v dôsledku konania obvinených vznikol, konkrétne v bode 1) vznikla škoda krádežou hotovosti vo výške 61.010,- eur, poškodením zariadenia vo výške 2.500,- eur, poškodením vchodových dverí vo výške 33,- eur, poškodením 3 ks verejného osvetlenia a káblovej obecnej televízie škodu vo výške 300,- eur, poškodením bankomatu vo výške 8.182,22 eura, poškodením telekomunikačného vedenia vo výške 588,05 eura, krádežou rebriky vo výške 39,83 eura a poškodením visiaceho zámku vo výške 4,78 eura, a v bode 5) vznikla škoda na zariadení poškodením poplašného zariadenia vo výške 30,77 eura a na bankomate vo výške 6.640,20 eura. Je preto zrejmé, že

ani táto dovolacia námietka obvineného nie je dôvodná a tvrdenie dovolateľa, že do dnešného dňa nevie, voči akej škode sa má brániť, je krajne účelové.

Nedôvodná je i dovolacia námietka obvineného vzťahujúca sa k nesprávnej právnej kvalifikácii skutku ako prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., v rámci ktorej obvinený tvrdil, že zákonným znakom kvalifikovanej skutkovej podstaty je v tomto prípade spáchanie väčšej škody, t. j. podľa jeho názoru škody presahujúcej čiastku 26.600,- eur, pričom súčet škôd na bankomatových zariadeniach, verejnom osvetlení a pod. túto škodu nedosahuje (dosahuje len škodu 18.324,85 eura). Vo vzťahu k uvedenému treba zdôrazniť, že väčšou škodou sa podľa § 125 ods. 1 druhá veta Tr. zák. rozumie škoda dosahujúca najmenej desaťnásobok malej škody, t. j. prevyšujúca sumu 2.660,- eur, nie 26.600,- eur, ako to uvádza obvinený v podanom dovolaní. Ak by totiž škoda prevyšovala sumu 26.600,- eur, išlo by už o značnú škodu (§ 125 ods. 1 tretia veta Tr. zák.), ktorá by odôvodňovala kvalifikáciu konania obvineného ako zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 3 písm. a) Tr. zák. Konanie obvineného tak bolo správne právne kvalifikované podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., keďže ním došlo k spôsobeniu (iba) väčšej škody.

Napokon, obvinený v podanom dovolaní vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. namietal aj nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku ako prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., pretože v právnej vete rozsudku sú uvedené obe alternatívy konania (neoprávnene vnikol a neoprávnene zotrval) a navyše pri kvalifikovanej skutkovej podstate nie je uvedené, ktorou z foriem závažnejšieho spôsobu konania sa mal obvinený predmetného skutku dopustiť. K tomu možno uviesť, že na jednej strane je pravdivé tvrdenie obvineného o tom, že právna veta musí obsahovať len tú časť citácie dotknutého ustanovenia, ktorá zodpovedá súdom zistenému skutku, avšak na strane druhej, aj zo samotného rozsudku najvyššieho súdu z 22. októbra 2013, sp. zn. 2 Tdo 49/2013, na ktorý obvinený v podanom dovolaní v tejto súvislosti poukazuje, je zrejmé, že táto okolnosť sama osebe nie je dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia, a to v dôsledku aplikácie § 371 ods. 5 Tr. por., keďže zistené porušenie zákona pri právnej kvalifikácii skutku zásadne neovplyvnilo jeho postavenie.“

Proti tomuto uzneseniu najvyššieho súdu podal obvinený S. D. ústavnú sťažnosť, na podklade ktorej Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) nálezom z 2. apríla 2020, sp. zn. I. US 519/2019, (ďalej len „nález“) rozhodol, že základné právo S. D. na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 56/2018 z 27. marca 2019 v súvislosti s odôvodnením použitia § 371 ods. 5 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov porušené boli. Zároveň predmetné uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovelo. V odôvodnení tohto nálezu ústavný súd okrem iného uviedol:

„55. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti predovšetkým namieta nesprávnu interpretáciu a následnú aplikáciu ustanovení Trestného poriadku týkajúcich sa dovolania, ako aj s tým spojené nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, pokiaľ išlo o jeho právny názor o nemožnosti použitia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku v spojení s ustanovením § 371 ods. 5 Trestného poriadku v súvislosti s „vypustením“ právnej kvalifikácie skutku kladeného sťažovateľovi za vinu podľa § 212 ods. 4 písm. e) Trestného zákona.

[...]

60. Najvyšší súd sa so sťažovateľom namietanou nesprávnou právnu kvalifikáciu skutku kladeného mu za vinu aj podľa § 212 ods. 4 písm. e) Trestného zákona, ktorú (námietku) subsumoval pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, v odôvodnení napadnutého uznesenia sp. zn. 2 Tdo 56/2018 z 27. marca 2019 vysporiadal tak, že túto vyhodnotil ako dôvodnú, keďže v popise skutkov, za ktoré bol sťažovateľ odsúdený, nebolo žiadnym spôsobom vyjadrené, že by ich spáchanie mal zorganizovať práve on. Najvyšší súd však dodal, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i)

Trestného poriadku, pod ktorý namietané nesprávne právne posúdenie skutku obsahovo spadá, nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného - sťažovateľa (§ 371 ods. 5 Trestného poriadku). Z tohto pohľadu bolo podľa dovolacieho súdu v predmetnej veci podstatné, že ani prípadné vypustenie právnej kvalifikácie konania sťažovateľa podľa § 212 ods. 4 písm. e) Trestného zákona by zásadným spôsobom neovplyvnilo jeho postavenie, keďže jeho konanie by bolo aj naďalej právne posudzované podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty § 212 ods. 4 písm. a) a b) Trestného zákona.

61. Konštatovaním uvedeného najvyšší súd svoju argumentáciu vo vzťahu k tejto otázke ukončil.

62. V súvislosti so sťažovateľom požadovanou ústavnoprávnou ochranou základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie bolo v danej veci úlohou ústavného súdu v prvom rade preskúmať, či najvyšší súd sťažovateľovi ozrejmil svoje myšlienkové pochody, interpretáciu príslušnej právnej normy, skutkové zistenia a vyvedené právne závery takým spôsobom, aby výsledok rozhodovacej činnosti bol jasný, zrozumiteľný a dostatočne odôvodnený a aby sťažovateľ nemusel hľadať odpoveď na nastolenú problematiku v rovine dohadov, aby sa s prijatými závermi bolo možné stotožniť ako s logickým záverom procesu poznania nielen právnych záverov, ale aj záverov skutkových, z ktorých právne závery vychádzajú.

63. Právo na spravodlivý proces vyžaduje, aby rozhodnutia súdu boli zdôvodnené a presvedčivé. Výrok súdu je koncentrovaným vyjadrením jeho záverov vykonaných v priebehu celého konania. Takýto postup vyplýva z potreby transparentnosti vysluhovania spravodlivosti, ktorá je nevyhnutnou súčasťou každého justičného aktu (pozri napr. III. ÚS 311/07).

64. Ústavný súd poukazuje na to, že v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o ústavnej sťažnosti sťažovateľa pre namietané porušenie základného práva nie je jeho úlohou posúdiť a rozhodnúť (vysloviť), či vypustenie právnej kvalifikácie skutku kladeného sťažovateľovi za vinu podľa § 212 ods. 4 písm. e) Trestného zákona zásadným spôsobom ovplyvnilo alebo neovplyvnilo jeho postavenie v trestnom konaní, ale jeho úloha (úloha ústavného súdu) v okolnostiach danej veci spočíva v skúmaní, či odôvodnenie najvyššieho súdu o potrebe rozhodnutia v intenciách dovolacím súdom prijatého záveru v tejto otázke je dostatočne presvedčivé, jasné a zreteľné.

65. Po oboznámení sa s relevantnou časťou napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd dospel k názoru, že sťažovateľ sa z odôvodnenia uznesenia dovolacieho súdu dostatočne jasne a zreteľne nedozvedel, prečo vo vzťahu k jeho osobe v predmetnej trestnej veci nebolo možné použiť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, keďže v argumentácii najvyššieho súdu absentuje adekvátne odôvodnenie prijatého záveru o splnení zákonných predpokladov upravených v § 371 ods. 5 Trestného poriadku vylučujúcich aplikáciu už označeného dovolacieho dôvodu [podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] na vec sťažovateľa. Dovolací súd na jednej strane uznal nesprávnosť kvalifikácie skutku okrem iných aj ako trestného činu podľa § 212 ods. 4 písm. e) Trestného zákona, avšak to, prečo podľa jeho názoru takto zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie sťažovateľa, už z odôvodnenia rozhodnutia zrejme nie je.

66. Najvyšší súd žiadnym spôsobom nerozvinul svoju úvahu o tom, prečo by prípadné vypustenie právnej kvalifikácie konania sťažovateľa podľa § 212 ods. 4 písm. e) Trestného zákona zásadným spôsobom neovplyvnilo jeho postavenie. Sťažovateľovi pritom nemožno vyčítať jeho presvedčenie o opaku a ani uprieť mu legitímne očakávanie uvedenia regulárnych dôvodov s tým súvisiacich, zvlášť ak sa jeho argumentácia nejaví ako iracionálna. Napokon sťažovateľom uplatnené dôvody diskvalifikácie použitia § 371 ods. 5 Trestného poriadku v jeho prípade spočívajúce v možných dopadoch nielen na prípadnú výšku jemu uloženého trestu pri nezmenenej trestnej sadzbe, ale aj v okolnostiach dotýkajúcich sa jeho osobnosti (verejné vyhlásenie rozsudku a zápis do registra trestov), ktoré ho viedli aj k podaniu ústavnej sťažnosti, majú oporu v judikatúre súdnych orgánov rozhodujúcich na základe veľmi podobnej právnej úpravy (rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky a Najvyššieho súdu Českej republiky) a tieto jednoznačne vyznievajú v prospech jeho názoru.

67. Konkrétne sťažovateľ poukázal na odôvodnenia nálezov Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 407/13 zo 7. októbra 2013 a sp. zn. II. ÚS 3758/2013 z 25. marca 2014, ako aj na uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 4 Tdo 385/2014 zo 17. apríla 2014, z ktorých vyplýva, že posúdenie, či môže byť zásadne ovplyvnené postavenie obvineného (v aktuálnom prípade v zmysle ustanovenia § 371 ods. 5 Trestného poriadku), nemožno zúžiť s ohľadom na význam samotného výroku o tom, že spáchal určitý trestný čin, iba na problematiku jemu stanoveného trestu. Trestné právo určuje, ktoré zo spoločensky škodlivých činov sú trestné, a stanovuje tresty za ich spáchanie. V prípade konkrétne odsudzovanej osoby to potom znamená, že výrokom o tom, že spáchala určitý trestný čin, štát deklaruje, že sa dopustila konania tomu zodpovedajúcej vysokej škodlivosti, teda v podstate, že je „zločincou, kriminálnikom“. Aj bez následného výroku o treste je samotný výrok o tom, že určitá osoba naplnila skutkovú podstatu určitého trestného činu, v širokom chápaní vlastne (aj keď nie oficiálne) už určitým trestom v podobe formálneho odsúdenia konania páchatel'a. Tento záver dokazuje aj to, že odsúdenie je vyhlásené verejne a je možné, že sa takto o jeho obsahu dozvie okolie odsúdeného a v tomto smere ho odsúdený bude aj bez ohľadu na uložený trest vo svojej sfére reálne pociťovať. Bez významu tiež nie je, že odsúdenie pre určitý trestný čin bez ohľadu na určený trest bude evidované v evidencii registra trestov, keď napríklad odpis z neho by bol bezpochyby vykonaný ako dôkaz v prípadných ďalších trestných konaniach, ktoré by v budúcnosti mohli byť proti obvinenému vedené. Z týchto dôvodov má záver o spáchaní určitého trestného činu pre obvineného význam už sám osebe, a nielen až v nadväznosti na výrok o treste.

68. Ďalšia argumentácia, ktorú sťažovateľ z už uvedených rozhodnutí súdnych orgánov Českej republiky zvýraznil, spočívala v názore, že ak obsahuje určitá kvalifikovaná skutková podstata viac znakov, potom je potrebné zvážiť, či obvinený svojím konaním naplnil iba jeden znak alebo viac takýchto znakov, prípadne všetky. Aj keď zistenie tejto skutočnosti nemá vplyv na samotné rozpätie trestnej sadzby, môže bezpochyby mať svoj význam pri ukladaní nielen výšky trestu, ale aj jeho druhu, ak ich zákon pripúšťa viaceru. Naplnenie všetkých alebo iba jediného z viacerých znakov takejto kvalifikovanej skutkovej podstaty tu má svoje implikácie v tom smere, že naplnenie viacerých či všetkých týchto znakov môže súd viesť k úvahe o uložení vyššej trestnej sadzby v rámci zákonom dovoleného jej rozpätia a naopak (prirodzene s prihliadnutím na ďalšie faktory majúce vplyv na rozhodovanie o druhu a výške trestu). Naplnenie všetkých alebo len jediného z viacerých znakov kvalifikovanej skutkovej podstaty sa v úvahe súdu môže premietnuť na druhu a predovšetkým potom na výške ukladanej trestnej sankcie.

69. Ústavný súd nezistil žiaden dôvod spochybňovať uvedenú argumentáciu, avšak v danej veci nepovažoval za nevyhnutné, resp. potrebné sa ňou bližšie zaoberať a skúmať jej prípadnú primeranosť použiteľnosť na vec sťažovateľa, keďže v napadnutom rozhodnutí dovolacieho súdu chýba odôvodnenie, s ktorým by potenciálne bolo reálne možné vôbec vstúpiť do polemiky. Ústavný súd sa preto v tomto prípade obmedzuje iba na konštatovanie, že odôvodneniu najvyššieho súdu chýba presvedčivosť vyúsťujúca do jeho nepreskúmateľnosti. Práve dostatočné objasnenie verdiktu dovolacieho súdu o potrebe zvolenia postupu podľa § 371 ods. 5 Trestného poriadku, zvlášť v prípade jednoznačného zistenia pochybenia súdov nižších stupňov vo vzťahu k uplatnenej právnej kvalifikácii skutku kladeného sťažovateľovi za vinu, sa javilo ako nevyhnutná súčasť odôvodnenia rozhodnutia o dovolaní, ak toto malo splňať kritéria jeho ústavnej konformity.

70. Iba adekvátnym odôvodnením spôsobu interpretácie aplikovanej právnej normy, v danom prípade § 371 ods. 5 Trestného poriadku, mohol najvyšší súd rozptýliť akúkoľvek pochybnosť o nearbitrarnosti ním prijatého právneho názoru.

[...]

72. Podľa názoru ústavného súdu v aktuálnej veci nemožno vylúčiť, že v súvislosti s elimináciou aplikácie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, vzhľadom na dovolacím súdom uplatnený postup podľa § 371 ods. 5 Trestného poriadku, išlo o otázku, ktorá mohla mať pre

sťažovateľa zásadný význam a v takom prípade nemôže zostať interpretácia použitej právnej normy nejasná, v rovine dohadov, ale s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu musí dať v zásadných veciach konkrétnu a nespochybniteľnú odpoveď. Podcenenie tejto povinnosti najvyššieho súdu vytvorí presvedčivé rozhodnutie, ktoré spĺňa parametre zákonnosti a ústavnosti, zreteľne vyvolalo účinky arbitrárnosti a porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

73. Obdobný záver platí aj vo vzťahu k sťažovateľom tvrdenému porušeniu týchto práv nedostatočným odôvodnením dovolacieho rozhodnutia v súvislosti s namietanou nesprávnou právnou kvalifikáciou skutku aj ako prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona, keď v právnej vete rozsudku okresný súd nevyseletoval relevantnú časť znenia príslušného zákonného ustanovenia, ale uviedol obe alternatívy možného konania podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona (neoprávnene vnikol a neoprávnene zotrval) a zároveň prvostupňový súd neuviedol, v čom spočíval závažnejší spôsob konania sťažovateľa, ak použil ustanovenie § 194 ods. 2 písm. a) Trestného zákona.

74. Najvyšší súd k dovolacej argumentácii sťažovateľa uviedol, že je pravdivé tvrdenie obvineného - sťažovateľa o tom, že právna veta musí obsahovať len tú časť citácie dotknutého ustanovenia, ktorá zodpovedá súdom zistenému skutku, „avšak na strane druhej, aj zo samotného rozsudku najvyššieho súdu z 22. októbra 2013, sp. zn. 2 Tdo 49/2013, na ktorý obvinený v podanom dovolaní v tejto súvislosti poukazuje, je zrejmé, že táto okolnosť sama osebe nie je dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia, a to v dôsledku aplikácie § 371 ods. 5 Tr. por., keďže zistené porušenie zákona pri právnej kvalifikácii skutku zásadne neovplyvnilo jeho postavenie“. Vo vzťahu k výčitke sťažovateľa o absencii uvedenia dôvodu aplikácie ustanovenia § 194 ods. 2 písm. a) Trestného zákona (t. j. ktorou z foriem závažnejšieho konania sa mal sťažovateľ skutku dopustiť) sa dovolací súd v napadnutom rozhodnutí nevyjadril vôbec.

75. Vzhľadom na závery uvedené už vo vzťahu k predošlej námietke (pozri body 62 až 72 odôvodnenia tohto nálezu) ústavný súd nemohol považovať rozhodnutie dovolacieho súdu ani v tejto časti, najmä z hľadiska dostatočnosti jeho odôvodnenia, za ústavne udržateľné.“

Pokiaľ ide o ďalšie námietky obvineného uplatnené v ústavnej sťažnosti v súvislosti s (i) nesprávnym právnym posúdením skutku ako spáchaného organizovanou skupinou, (ii) nezákonnosťou použitých dôkazov a (iii) odmietnutím vykonania znaleckého dokazovania na účel posúdenia dôveryhodnosti svedkov, tieto vyhodnotil ústavný súd ako neopodstatnené a z tohto dôvodu im nevyhoveli (pozri body 80 až 114 nálezu).

Po doručení nálezu ústavného súdu najvyšší súd ako súd dovolací v súlade s § 362b ods. 1 Trestného poriadku pokračoval v konaní o dovolaní obvineného S. D. a súc viazaný ústavným súdom vysloveným právnym názorom vec opätovne posúdil, avšak iba v rozsahu vymedzenom dôvodmi, ktoré viedli k zrušeniu jeho predchádzajúceho rozhodnutia (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 45/2017).

Podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak

- a) vo veci rozhodol nepríslušný súd,
- b) súd rozhodol v nezákonnom zložení,
- c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,
- d) hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky,
- e) vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania,

- f) trestné stíhanie bolo vykonané bez súhlasu poškodeného, hoci jeho súhlas sa podľa zákona vyžaduje,
- g) rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom,
- h) bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa,
- i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť,
- j) bolo uložené ochranné opatrenie, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky,
- k) proti obvinenému sa viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné,
- l) odvolací súd zamietol odvolanie podľa § 316 ods. 1, hoci na to neboli splnené zákonné dôvody, alebo zobral na vedomie späťvzatie odvolania obhajcom alebo osobou uvedenou v § 308 ods. 2 napriek tomu, že obvinený nedal výslovný súhlas na späťvzatie odvolania,
- m) pred podaním obžaloby generálny prokurátor zrušil právoplatné rozhodnutie prokurátora po lehote uvedenej v § 364 ods. 3,
- n) bol obvinenému uložený trest odňatia slobody na doživotie a súd rozhodol, že podmienčné prepustenie z výkonu tohto trestu nie je prípustné.

Podľa § 371 ods. 2 Trestného poriadku minister spravodlivosti podá dovolanie okrem dôvodov uvedených v odseku 1 aj vtedy, ak napadnutým rozhodnutím bolo porušené ustanovenie Trestného poriadku alebo osobitného predpisu o väzbe, Trestného zákona alebo Trestného poriadku o podmienčnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o výkone trestu, ktorého výkon bol podmienčne odložený, o výkone zvyšku trestu po podmienčnom prepustení alebo o výkone náhradného trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený popri peňažnom treste.

Podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku minister spravodlivosti podá dovolanie aj proti právoplatnému rozhodnutiu vychádzajúceho zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

Podľa § 371 ods. 5 Trestného poriadku dôvody podľa odseku 1 písm. i) a podľa odseku 3 nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

Z citovaných ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie nie je koncipované ako univerzálny mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdov, ktorý má slúžiť na nápravu akýchkoľvek chýb napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania, ale toto je určené na nápravu len určitých - v zákone taxatívne vymedzených chýb. V konaní o dovolaní je totiž „v hre“ aj záujem na zachovaní právnej istoty a na stabilite trestnoprávnych vzťahov, ktoré vyplývajú z právoplatného rozhodnutia a ktoré sa nezriedka týkajú nielen páchatel'a trestného činu ale i jeho obeť. Spoločným menovateľom jednotlivých dovolacích dôvodov je to, že tieto predstavujú iba také chyby, ktoré sú spôsobilé zásadne ovplyvniť (zmeniť) výsledok konania, a teda záujem na ich náprave prevyšuje záujem na zachovaní stavu právnej istoty.

Z tohto pohľadu možno rozlíšiť dôvody dovolania, pri ktorých sa takýto dôsledok bez ďalšieho (ex lege) predpokladá, a dôvody, pri ktorých je nutné túto otázku osobitne skúmať. Tým sa zároveň líši slovenská právna úprava od tej českej, ktorou dovolateľ sčasti argumentoval v ústavnej sťažnosti, keďže podľa § 265i ods. 1 písm. f) Trestného poriadku Českej republiky sa dovolanie odmietne aj vtedy, ak je „... zcela zřejmé, že projednání dovolání by nemohlo zásadně ovlivnit postavení obviněného a otázka, která má být z podnětu dovolání řešena, není po právní stránce zásadního významu,“ a to bez ohľadu na to, z akého dôvodu je podané.

Do prvej skupiny dovolacích dôvodov patria predovšetkým také chyby, ktoré obsahovo zodpovedajú porušeniu jednotlivých aspektov práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, akými sú právo na nezávislý a nestranný súd, princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania a pod., alebo aj práva na zákonného sudcu podľa čl.

48 ods. 1 ústavy, bez dodržania ktorých nemožno hovoriť o spravodlivom výsledku konania. Konkrétne ide o dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. a) až e), písm. l) Trestného poriadku. Do tejto skupiny možno zaradiť tiež chyby zodpovedajúce dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. f), h), j), k), m) Trestného poriadku, pretože v ich dôsledku je výsledok konania vždy zásadne iný, než aký podľa zákona mal byť.

Do druhej skupiny dovolacích dôvodov potom patria dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. i) a ods. 3 Trestného poriadku, kedy so zreteľom na okolnosti konkrétnej veci musí dovolací súd vždy posúdiť, či namietané a ním zistené porušenie zákona bolo spôsobilé zásadným spôsobom ovplyvniť postavenie obvineného. Inak by totiž dovolanie stratilo procesnú povahu mimoriadneho opravného prostriedku (primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 52/2013-III). V súlade s už zmienenou koncepciou dovolania uvedené vo vzťahu k týmto dovolacím dôvodom výslovne vyplýva z ustanovenia § 371 ods. 5 Trestného poriadku, podľa ktorého tieto dôvody dovolania nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného. V prípade dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku to znamená, že nie každá chyba v právnom posúdení skutku alebo pri použití iného hmotnoprávneho ustanovenia je spôsobilá tento dovolací dôvod naplniť, ale iba taká, ktorá zásadným spôsobom ovplyvnila postavenie obvineného. A hoci sa takáto chyba môže týkať tak výroku o vine, ako aj výrokov o treste a náhrade škody, z pohľadu ustanovenia § 371 ods. 5 Trestného poriadku je vždy nutné posudzovať napadnuté rozhodnutie ako celok, t. j. celkový výsledok konania (primerane pozri napr. uznesenie ústavného súdu z 28. apríla 2020, sp. zn. IV. ÚS 155/2020). Iný (opačný) prístup k výkladu týchto ustanovení by poprel nielen ich zmysel ale aj samotný účel dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý je určený k náprave iba takých chýb, ktoré mohli zásadne ovplyvniť napadnuté (právoplatné) rozhodnutie.

Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd rovnako ako vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí konštatuje, že dovolacia námietka obvineného S. D. týkajúca sa nesprávnej právnej kvalifikácie skutku podľa § 212 ods. 4 písm. e) Trestného zákona je dôvodná, keďže v jeho popise nie je žiadnym spôsobom vyjadrené, že by spáchanie tohto činu mal zorganizovať práve on. Dovolací súd však opäť dospel k záveru, že toto porušenie zákona, posudzujúc napadnuté rozhodnutie ako celok, zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného, a to z týchto dôvodov:

Vypustenie právnej kvalifikácie podľa § 212 ods. 4 písm. e) Trestného zákona by predovšetkým nemalo žiadny vplyv na kategórie trestných činov (prečin - zločin - obzvlášť závažný zločin), za ktoré bol sťažovateľ odsúdený (naďalej by najprísnejšie trestným bol predmetný zločin), teda ani na možnosti jeho prípadného podmieneného prepustenia (§ 66 Trestného zákona).

Pokiaľ dovolateľ v ústavnej sťažnosti (poukazujúc na vyššie označené rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky) v tejto súvislosti argumentoval tým, že vzhľadom na verejné vyhlásenie odsudzujúceho rozsudku a jeho evidovanie v registri trestov má záver o spáchaní určitého trestného činu pre obvineného význam už sám osebe, a nielen až v nadväznosti na výrok o treste, treba uviesť, že to platí v princípe vtedy, ak skutok, resp. niektorý zo zbíhajúcich sa skutkov, vôbec nenaplnia znaky trestného činu, za ktorý bol dovolateľ odsúdený, prípadne ide o iný (spravidla miernejší alebo prísnejší) trestný čin. O takúto situáciu, na rozdiel od prípadov posudzovaných Ústavným súdom Českej republiky, na ktoré sa dovolateľ odvoláva a v ktorých bolo dovolanie odmietnuté napriek tomu, že obvinený nemal byť vôbec odsúdený za niektoré zo zbíhajúcich sa trestných činov, resp. že jeden z viacčinne sa zbíhajúcich trestných činov nenaplnil znaky kvalifikovanej skutkovej podstaty, ale v tejto veci nejde. Konanie obvineného totiž napriek zistenej chybe stále naplnia znaky kvalifikovanej skutkovej podstaty zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. a), b) Trestného zákona, ktorý spáchal v jednočinnom súbehu s prečinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, zločinom poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia podľa § 286 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona a s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona (ako bude vo vzťahu k tomuto trestnému činu uvedené nižšie). Z tohto pohľadu by tak v novom konaní k žiadnej (a už vôbec nie zásadnej) zmene, ktorá by mala skutočný (materiálny) dopad na jeho postavenia, nedošlo.

So zreteľom na okolnosti posudzovanej veci rovnako nemožno prisvedčiť námietke dovolateľa, ktorá má svoj základ tiež v argumentácii uplatnenej v už zmienených rozhodnutiach súdnych orgánov Českej republiky, a síce, že naplnenie „len“ dvoch znakov kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu krádeže namiesto toho by sa malo automaticky prejavovať v nižšej výmere uloženého trestu.

K tomu treba v prvom rade uviesť, že z popisu skutku, ktorým je najvyšší súd v dovolacom konaní viazaný, okrem iného vyplýva, že obvinení v bode 1) obžaloby „... pejsrom vypáčili vchodové dvere budovy, ktorými sa dostali ku zadnej strane bankomatu... na ktorom rozbrusovačkou rozpilili jeho zadnú časť a tak odcudzili finančnú hotovosť vo výške 61.010 €...“ a v bode 5) obžaloby „... vylomili vchodové dvere na pohostinstve v oblasti zámku, ako aj visiaci zámok na dverách, vnikli do pohostinstva... následne sa pokúšali vypáčiť bankomat, čo sa im však nepodarilo, nakoľko sa spustila signalizácia...“. Týmto skutkovým záverom zodpovedá aj znenie tzv. právnej vety, podľa ktorej dovolateľ spáchal čin okrem iného vlámaním. Napriek tomu sa naplnenie tohto znaku už neodrazilo v okresnom súde použitej a krajskom súde akceptovanej právnej kvalifikácii, podľa ktorej závažnejší spôsob konania dovolateľa spočíval „iba“ v spáchaní trestného činu organizovanou skupinou podľa § 138 písm. i) Trestného zákona a nie aj v jeho spáchaní vlámaním podľa § 138 písm. e) Trestného zákona (pozri stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 116/2012). Teda pri správnom právnom posúdení predmetného skutku napĺňa konanie dovolateľa stále tri znaky kvalifikovanej skutkovej podstaty zločinu krádeže podľa § 212 ods. 4 Trestného zákona - spôsobenie značnej škody a spáchanie činu vlámaním a organizovanou skupinou, čo dovolateľ v rámci svojej argumentácie zjavne prehliada. Treba pritom zdôrazniť, že pri posudzovaní správnosti právnej kvalifikácie zisteného skutku v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je určujúci právny stav v čase právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia. Za nesprávne právne posúdenie skutku totiž nemožno pokladať neskoršiu zmenu ustanovení Trestného zákona, hoci by aj bola v prospech páchatel'a.

Podstatným v tomto smere je tiež to, že obvinenému bol v pôvodnom konaní ukladaný trest podľa § 212 ods. 4 Trestného zákona v spojení s § 38 ods. 2, ods. 4, § 41 ods. 1 a § 42 ods. 1 Trestného zákona v rámci trestnej sadzby päť rokov a štyri mesiace až desať rokov, pričom trest odňatia slobody mu bol uložený v dolnej polovici takto určenej trestnej sadzby vo výmere sedem rokov. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu pritom vyplýva, že pre určenie konkrétnej výšky trestu bol rozhodujúci spôsob spáchania trestných činov a ich následky, tak ako sú popísané v tzv. skutkovej vete rozsudku, prevaha dvoch priťažujúcich okolností pri absencii akejkolvek poľahčujúcej okolnosti a osoba obvineného s dôrazom na jeho pomery a možnosti nápravy (pozri str. 42 rozsudku okresného súdu). Okresný súd pri rozhodovaní o výmere trestu teda neprípísal určujúci význam tomu, že obvinený naplnil tri znaky kvalifikovanej skutkovej podstaty zločinu krádeže podľa § 212 ods. 4 Trestného zákona, včítane naplnenia v rámci právneho posúdenia nesprávne použitého znaku, že mal tento čin zorganizovať.

V neposlednom rade treba z pohľadu dovolacieho súdu uviesť, že aj keby dovolaniu na základe tejto námietky vyhovel, toto by v konečnom dôsledku nemohlo byť úspešné a splniť ním sledovaný účel nápravy, čím by stratilo procesnú povahu opravného prostriedku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 52/2013). Už len so zreteľom na spôsobenú škodu, ktorá viac ako dvojnásobne prekračuje hranicu značnej škody, ale i spôsob spáchania činu popísaný v skutkovej vete rozsudku okresného súdu (dva čiastkové útoky, po predchádzajúcom naplánovaní pri súčasnej delbe úloh medzi jednotlivými páchatel'ami), by totiž v novom konaní nebolo možné dôvodne (rozumne) očakávať uloženie miernejšieho trestu.

Napokon ak obvinený v tejto súvislosti poukázal v ústavnej sťažnosti aj na ustanovenie § 34 ods. 5 písm. b) Trestného zákona, najvyšší súd pre úplnosť dodáva, že toto ustanovenie sa týka určovania druhu a výmery trestu u účastníka na trestnom čine (§ 21 Trestného zákona). Obvinený však bol odsúdený ako páchatel' trestného činu - člen organizovanej skupiny a teda uplatnenie tohto ustanovenia pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu u neho neprichádzalo (a neprichádza) do úvahy.

Na základe týchto úvah dospel najvyšší súd k záveru, že nesprávne právne posúdenie skutku aj podľa § 212 ods. 4 písm. e) Trestného zákona nemalo žiadny (a už vôbec nie zásadný) vplyv na postavenie dovolateľa.

K ďalším námietkam, ktoré sa týkajú právneho posúdenia skutku aj ako prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a ktoré obvinený vecne správne podradil pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, treba v prvom rade uviesť, že najmä tzv. právne vety a na ne nadväzujúce právne kvalifikácie sú vo výroku rozsudku okresného súdu uvedené značne neprehľadne a nedôsledne (až diletantsky), čo výrazne znižuje kvalitu tohto rozhodnutia, ktoré v tomto smere nenapravil ani krajský súd.

Vo vzťahu k obvinenému sa to prejavilo aj v tom, že hoci z popisu skutku v bode 1) obžaloby „... po preskočení brány rodinného domu na Námestí padlých hrdinov č. 72 a odtrhnutí visiacej zámky na humne, odcudzili tam odložený rebrík...“ vyplýva, že dovolateľ naplnil iba jeden z alternatívnych znakov objektívnej stránky skutkovej podstaty prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona - neoprávnene vnikol do obydlia iného, v tzv. právnej vete rozsudku okresný súd nadbytočne uviedol aj jej druhý znak - neoprávnene tam zotrval (i keď už v odôvodnení rozsudku na str. 42 správne konštatuje, že „... obžalovaní aj neoprávnene vnikli do obydlia iného...“). Ani táto chyba ale nijako (tobôž nie zásadne) neovplyvnila postavenie dovolateľa, keďže aj keby bola právna veta v tejto časti formulovaná správne, nemalo by to žiadny vplyv na výslednú právnu kvalifikáciu skutku a uložený trest, a to ani z hľadisk, ktoré uplatnil dovolateľ v ústavnej sťažnosti a s ktorými sa vysporiadal najvyšší súd vyššie. Tento prístup dovolacieho súdu zároveň zodpovedá publikovanej judikatúre, na ktorú poukázal sám obvinený a podľa ktorej takáto chyba nie je sama osebe dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia v dovolacom konaní, a to v dôsledku aplikácie § 371 ods. 5 Trestného poriadku (pozri odôvodnenie rozhodnutia zverejneného v Zbierke pod č. 119/2014).

Dôvodnou je napokon aj námietka obvineného, že ani z právnej vety a ani z použitej právnej kvalifikácie nie je zrejmé, ktorou z foriem závažnejšieho spôsobu konania mal prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 2 písm. a) Trestného zákona spáchať.

K tomu je potrebné predovšetkým uviesť, že všetky trestné činy, za ktoré bol dovolateľ odsúdený, boli spáchané v jednočinnom súbehu. V tomto prípade preto platí, že ak je jednočinný súbeh dvoch alebo viacerých trestných činov podľa znakov ich základných skutkových podstát možný, avšak tá istá okolnosť podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby duplicitne, bude táto okolnosť v rámci súbežnej kvalifikácie činu použitá ako okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby len pri aplikácii toho ustanovenia osobitnej časti Trestného zákona, ktorého kvalifikovanej skutkovej podstate zodpovedá vyššia trestná sadzba oproti inej konkurujúcej sadzbe, resp. ustanoveniu. Keďže ide o ten istý čin (skutok) a tú istú skutkovú okolnosť, výška trestnej sadzby bude určujúcim kritériom vzťahu špeciality, ktorý determinuje výber právnej kvalifikácie trestného činu (pozri stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 116/2010-III). Z uvedeného vyplýva, že právne posúdenie skutku aj ako prečinu porušovania domovej slobody v jeho kvalifikovanej skutkovej podstate podľa § 194 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku neprichádzalo v tejto veci do úvahy, keďže obe formy závažnejšieho spôsobu konania - spáchanie činu vlámaním a organizovanou skupinou boli (mali byť) použité ako okolnosti, ktoré podmieňujú použitie vyššej trestnej sadzby iba pri aplikácii prísnejšieho ustanovenia § 212 ods. 4 písm. b) Trestného zákona.

Na druhej strane ale treba uviesť, že konanie obvineného malo byť správne právne posúdené ako prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 2 písm. b) Trestného zákona. So zreteľom na konkrétne skutkové okolnosti posudzovanej veci neoprávnene vniknutie do obydlia preskočením brány rodinného domu nenapĺňa znaky vlámania podľa § 122 ods. 4 Trestného zákona [vlámaním je až odtrhnutie visiacej známky na humne, ktoré malo byť zohľadnené ako závažnejší spôsob konania v rámci pokračujúceho trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 4 písm. b) Trestného zákona, ktorého súčasťou je aj odcudzenie rebríka], ale ide o spáchanie činu prekonaním prekážky, ktorej účelom je zabrániť vniknutiu

(pozri stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 11/2015). Vo výsledku sa teda ani táto chyba právneho posúdenia skutku zásadným spôsobom nedotkla postavenia obvineného, a to ani pokiaľ ide o celkové právne posúdenie skutku a uložený trest, ako už vysvetlil najvyšší súd vyššie.

Vychádzajúc z uvedeného dospel najvyšší súd k záveru, že v posudzovanej veci dôvody dovolania nie sú zjavne splnené, a preto dovolanie obvineného S. D. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí odmietol. Z tohto dôvodu zároveň neboli splnené podmienky na prerušenie výkonu trestu podľa § 380 ods. 4 Trestného poriadku, o ktoré dovolateľ v nadväznosti na nález ústavného súdu požiadal.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.